

Enhed
Forvaltningsjura

Sagsbehandler
Christine Boeskov

Koordineret med

Sagsnr.
2014 - 21432

Doknr.
203175

Dato
23-01-2015

Om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til kommunalbestyrelsesmedlem, der driver enkeltmandsvirksomhed

KL har rettet henvendelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet med en forespørgsel om ydelse af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. KL har henvist til, at der i vederlagsvejledningen står "For selvstændige erhvervsdrivende, der driver virksomhed i selskabsform ...", og spørger, om dette skal forstås således, at det i vejledningen anførte ikke gælder for enkeltmandsvirksomheder.

Retsgrundlaget og praksis

Et medlem af kommunalbestyrelsen kan efter § 16, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 186 af 9. februar 2014) vælge at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. I så fald reduceres det faste vederlag. Bestemmelsen er sålydende:

"Stk. 5. Et medlem kan vælge at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. I så fald reduceres det faste vederlag. Valget foretages med virkning for et regnskabsår ad gangen. Erstatning ydes for deltagelse i de i stk. 1, litra a-e, nævnte møder m.v. Herudover kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde erstatning til et medlem for udførelse af de i stk. 1, litra f, nævnte aktiviteter. Erstatningen kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af det diætbeløb, som af økonomi- og indenrigsministeren er fastsat for møder af ikke over 4 timers varighed, jf. § 16 a, stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om ydelse af erstatningen, herunder om reduktion af det faste vederlag."

Vederlagsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 793 af 25. juni 2014 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv) indeholder ikke regler af betydning for spørgsmålet.

I vederlagsvejledningen (vejledning nr. 9 af 9. februar 2007 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv) fremgår følgende af afsnit 2.1.3.2:

"2.1.3.2. Dokumentation for tabet

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste forudsætter, at der er lidt et tab i forbindelse med varetagelsen af et kommunalt hverv.

Loven sonderer ikke mellem hovederhverv og bierhverv. Indtægtstab, der skyldes, at den pågældende ikke kan varetage bibeskæftigelse på grund af et kommunalt hverv, kan også kræves erstattet.

Erstatningsbeløbet omfatter alle mistede økonomiske ydelser i forbindelse med fraværet, herunder feriegodtgørelse, manglende pensionsindbetalinger m.v.

Erstatningen ydes for selve mødetiden m.v. og den samlede rejsetid i forbindelse med mødet m.v. Forberedelsestid i forbindelse med møder m.v. kan ikke indgå i erstatningsberegningen.

Da det er det tab, der faktisk lides i forbindelse med deltagelse i møder m.v., der skal erstattes, kan der som udgangspunkt ikke ydes erstatning ud over den tid, der medgår til selve mødet m.v. og befordring frem og tilbage. Kun hvis indholdet eller karakteren af vedkommendes arbejde gør, at kommunalbestyrelsesmedlemmet lider tab derudover, kan dette tab erstattes. Kommunalbestyrelsen må i givet fald tage stilling til, hvorvidt arbejdsforholdet har en sådan karakter, at der kan dokumenteres indtægtstab for en hel arbejdsdag eller et vist antal timer, uanset at varetagelsen af det kommunale hverv ikke har haft en tilsvarende tidsmæssig udtrækning.

Der er ikke efter loven eller bekendtgørelsen noget krav om, at det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem skal søge at begrænse sit tab ved så vidt muligt at få omlagt sin arbejdstid, og der består ikke nogen adgang for kommunalbestyrelsen til at stille krav herom. Det vil formentlig være vanskeligt at påvise et tab, såfremt et kommunalbestyrelsesmedlem vælger at bruge f.eks. opsparat flexetid til at varetage det kommunale hverv.

Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om tabet kan anses for dokumenteret.

For lønmodtageres vedkommende vil en skriftlig erklæring fra vedkommendes arbejdsgiver normalt være tilstrækkelig dokumentation.

For selvstændige erhvervsdrivende, der driver virksomhed i selskabsform, vil det lidte tab ofte ikke umiddelbart give sig udtryk i reduceret indtjening, men tabet vil i stedet manifestere sig som et formuetab i selskabet. Dette har principielt ingen betydning for retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunalbestyrelsen vil normalt kunne anse tabet for dokumenteret ved en erklæring fra den pågældende selvstændige erhvervsdrivende, forudsat at de foreliggende omstændigheder i øvrigt sandsynliggør, at det påståede tab er lidt. ”

Vurdering

Der er ikke i lovgivningen, herunder forarbejderne til vederlagsreglerne, taget stilling til spørgsmålet om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til selvstændige, der driver enkeltmandsvirksomheder, og spørgsmålet er heller ikke omtalt i vederlagsvejledningen eller i den kommenterede styrelseslov. Der er således ikke positivt taget stilling til, at selvstændige, der driver enkeltmandsvirksomheder er omfattede af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste, men heller ikke udtrykkeligt taget stilling til, at de ikke er omfattede.

Når det anerkendes, at et tab, der kan berettige til modtagelse af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, ikke behøver være lidt af kommunalbestyrelsesmedlemmet personligt (i form af reduceret lønudbetaling), men også kan være lidt af et selskab (i form af formuetab i selskabet), kan det ikke antages at have været hensigten at holde selvstændigt erhvervsdrivende, som driver enkeltmandsvirksomhed, ude af ordningen. Denne virksomhedsform kan således siges at ligge mellem de to yderpunkter (lønmodtager og selskab), som begge anerkendes. Der er ingen holdepunkter i lovgivningen (eller andetsteds) for, at denne virksomhedsform specifikt skulle være undtaget fra den ordning, som alle andre kan være omfattet af.

Afsnittet i vederlagsvejledningen om selskaber er placeret under overskriften ”Dokumentation for tabet” og må antages at have til formål specifikt at understrege, at selv om man ikke kan pege på en egentlig tabt arbejdsfortjeneste, sådan som dette udtryk naturligt forstås (lavere lønudbetaling), så er selvstændige, der driver virksomhed i selskabsform, ikke afskåret fra at kunne dokumentere et tab og er således ikke af den grund undtaget fra ordningen, dvs. for at undgå, at der sluttet modsætningsvis fra manglende lønudbetaling.

Samlet set kan det ikke antages at have været hensigten med reglerne eller formuleringen i vejledningen at undtage kommunalbestyrelsesmedlemmer, der driver enkeltmandsvirksomheder, fra muligheden for at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.